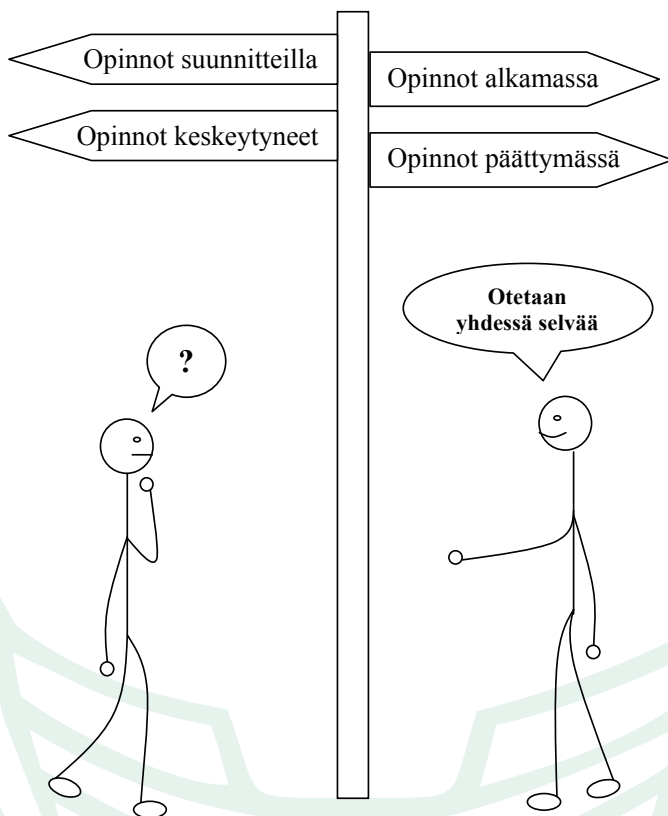

OPISKELEMALLA OSALLISEKSI

Palveluohjauksesta tukea

NIEMIKOTISÄÄTIÖ

Tässä esitteessä kuvataan lyhyesti sitä, kuinka palveluohjauksellinen työtapo voi auttaa kuntoutujaa opintoasioissa. Palveluohjaus voi olla esim. tiedon hakemista eri mahdollisuuksista ja palvelutarjonnasta tai yhdessä asiointia. Se on usein konkreettista toimintaa ja suunnitelmaan kirjattuja pieniä tekoja. Ennen kaikkea palveluohjaus on kuitenkin yhteistä pohdintaa tavoitteen ja suunnitelman löytymiseksi sekä toteutumiseksi.

Asiakasesimerkein pyritään antamaan vinkkejä opintoasioista innostuneille kuntoutujille sekä kyseisten asioiden parissa työskenteleville. Esitteen loppuun on koottu käytännön työmenetelmiä ja linkkejä työskentelyn tueksi.

Esitteen suunnittelutyössä apuna olivat edustajat Niemikotisäätiöstä, Mielenterveyden keskusliitosta ja Helsingin psykiatrisesta avokuntoutukselta.

Opiskelu on nykyään mahdollista vanhuusvuosiin asti. Ikä ei ole este. Tärkeämpää on, että opiskelu on elämäntilanteessa oikea-aikaista ja että siihen on riittävästi omaa tahtoa ja motivaatiota. Opiskelu on tärkeä osa nykypäivää ja yksi väylä päästä aktiiviseksi osalliseksi yhteiskuntaan. Liikkeellelähtö voi tapahtua hyvin pienin askelin.

Ennen huomion siirtämistä varsinaisiin tavoitteisiin ja toiveisiin (tässä opintoihin), on oleellista kartoittaa seuraavia asioita:

- arjen/elämänhallinta (mm. vuorokausirythmi)
- asuinympäristö
- mielenterveyspalvelut
- sosiaalipalvelut
- sosiaaliset suhteet

Tämän jälkeen kannattaa vielä miettiä opiskelunvalmiuksia (mm. oikea-aikaisuus, aiemmat taidot/tiedot).

Mikäli edellä mainituilla alueilla ei ole ylitsepääsemättömiä esteitä, tulevaisuuden pohdinta opintoasioissa mahdollistuu.

HUOM! Kartoitustyöhön kannattaa varata riittävästi aikaa.

Työskentely voi kulkea seuraavaksi esiteltujen esimerkkien mukaisesti. (Esimerkkien henkilöt eivät ole tunnistettavissa.)

ASIAKAS 1.

Opinnot suunnitteilla

24-vuotias peruskoulun käynyt mies haluaisi opiskella, mutta ei oikein tiedä mitä. On sairastunut 18-vuotiaana, eikä ole peruskoulun jälkeen juurikaan tehnyt mitään. Hieman työkokemusta rakennusalalta.

- Alkukeskustelu, jossa kartoitetaan kiinnostuksen kohteita, voimavaroja, osaamista sekä tarvetta verkostopalaverille
- Tavoitesuunnitelman tekeminen
- (Verkostopalaveri tarvittaessa)
- Melba-arviointi → asiakkaalle selviää, että suoraan ammatillisiin opintoihin hakeutuminen on liian suuri haaste →
- Niemikotisäätiön työkeskuksessa jakso, jossa voimavarojen arviointia
- Jakson jälkeen suunnitelman tarkastaminen →
- Päätös hakeutua opiskelemaan
- Tutustumiskäynnit oppilaitoksiin: valmentava ja kuntouttava koulutus
- Opintoväylän löytyminen →
- Hakumenettely: hakulomakkeet + liitteet*
- Hakupapereiden postitus
- Varasuunnitelman laatiminen

* esim. lääkärin B-lausunto, suositukset hoito- ja muilta mahdollisilta tahoilta

Asiakkuus kesti 8 kk, josta henkilökohtaisia tapaamisia 20 t.
Työkeskusjakso 1 kk.

Hyödyllisiä osoitteita:

Valmentavaa ja kuntouttavaa koulutusta pääkaupunkiseudulla järjestäviä tahoja

www.hdo.fi, Helsingin diakoniaopisto

www.ijkk.fi, Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus

www.keskuspuisto.net, Keskuspuiston ammatti-opisto

www.luovi.fi, Ammattiopisto Luovi

Työ- ja päiväkeskustoimintaa

www.niemikoti.fi, Niemikotisäätiö

ASIAKAS 2.

Opinnot alkamassa

33-vuotias nainen, joka on kirjoittanut ylioppilaaksi ja sen jälkeen käynyt merkonomiopintoja vuoden, haluaisi edelleen opiskella kaupallista alaa.

- Alkukeskustelu, jossa selviää, että opiskeluala on jo tiedossa ja todetaan, että enemmän tukea tarjoava oppilaitos olisi sopivin opiskeluympäristö
- Tavoitesuunnitelman laatiminen
- KELA:n etuuksien selvittäminen
- Tutustuminen oppilaitokseen
- Hakeutuminen koulutuskokeiluun
- Rahoituksen hakeminen koulutuskokeiluun KELA:lta
- Tarvittaessa soitetaan aamuhierätyks koulutuskokeilun aikana esim. viikon ajan
- Koulutuskokeilun jälkeen aineopintoihin hakeutuminen →
- Hakumenettely: hakulomakkeet + liitteet*
- Hakupapereiden postitus
- Varasuunnitelman laatiminen: esim. kurssit

* esim. lääkärin B-lausunto, suositukset hoito- ja muilta mahdollisilta tahoilta

Asiakkuus kesti 2 kk, josta henkilökohtaisia tapaamisia 10 t.

Hyödyllisiä osoitteita:

Ammatillista koulutusta pääkaupunkiseudulla järjestäviä tahoja

www.arlainst.fi, Arlainstituutti

www.hdo.fi, Helsingin diakoniaopisto

www.ijkk.fi, Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus

www.keskuspuisto.net, Keskuspuiston ammattiopisto

www.luovi.fi, Ammattiopisto Luovi

www.omnia.fi, Espoon seudun koulutusyhtymä Omnia

Erilaisia kursseja pääkaupunkiseudulla

www.kuntoutussaatio.fi, Kuntoutussäätiö

www.mtkl.fi, Mielenterveyden keskusliitto

www.oktoivo.fi, Osuuskunta Toivo

ASIAKAS 3.

Opinnot keskeytyneet/päätymässä

38-vuotias nainen, jolta yliopisto-opinnot jääneet kesken usean vuoden opiskelun jälkeen kaksi vuotta sitten. Tavoitteena saattaa opinnot päätökseen. Gradu vielä kesken. Muutoin ei selvää kuvaa, kuinka paljon opintoja suorittamatta.

- Alkukeskustelu tilanteesta
- Tavoitesuunnitelman tekeminen
- Tutustuminen uudelleen yliopistoympäristöön, esim. ruokala, kirjasto
- Opintotoimistossa käynti ja opintorekisteriotteen hankkiminen
- Tavoitteiden pilkkominen osatavoitteisiin
- Viikkotapaamisten sopiminen
- Viikko-ohjelman ja ajankäyttösuunnitelman laatiminen ja tarkastaminen
- Päätavoitteen (gradun valmistuminen) lähestyessä tapaamisia harvemmin →
- Säännöllinen yhteydenpito tapaamisten välillä
- Päätavoitteeseen pääseminen/tutkintotodistuksen saaminen →
- Jatkosuunnitelmista keskusteleminen

Asiakkuus kesti 1,5 vuotta, josta henkilökohtaisia tapaamisia 35 t.

Hyödyllisiä osoitteita:

www.helsinki.fi/yliopisto, Helsingin yliopisto

www.helsinki.fi/neuvonta, Helsingin yliopiston opiskelijaneuvonta

www.helsinki.fi/opiskelu, Opinnot ja opetus Helsingin yliopistossa

www.mtkl.fi, Ammatillisen kuntoutumisen tukipiste

www.nyyti.fi, Tiede/taidekorkeakouluopiskelijoiden tukikeskus Nyyti ry.

Jokainen polku on aina yksilöllinen ja edellä mainittuja asioita voi yhdistellä tarpeen mukaan.

ALKUKESKUSTELU

1–3 tapaamiskertaa, jolloin kartoitetaan alkutilanne, asiakkaan toiveet/ mahdollisuudet sekä selvitetään opiskelujen oikea-aikaisuutta. Kuullaan asiakkaan tarina.

TAVOITESUUNNITELMA

Räätälöity suunnitelma, jossa on kirjattuna asiakkaan päätavoite ja välitavoitteet. Tarkistetaan säännöllisesti ja tarvittaessa muutetaan.

VERKOSTOPALAVERI

Harkitaan asiakkaan kanssa yhdessä, onko verkostopalaverille tarvetta ja keitä siihen kutsutaan. Pyritään sitouttamaan kutsutut tahot, jotta palaveri palvelisi kaikkia osapuolia. Tavoitteena yhteinen keskustelu ja tiedonjako.

VIIKKO-OHJELMA

Konkreettisia tehtäviä/hoidettavia asioita, jotka asiakas on päättänyt toteuttaa viikon aikana.

TAPAAMISET

Toimistossa, kodissa, kahvilassa, hoitovastaanotolla, virastossa jne. Tavataan kerran viikossa tai yhteisen suunnitelman mukaisesti harvemmin/ useammin. Tarkistetaan kuinka viikko-ohjelmaan sovitut asiat ovat toteutuneet.

YHTEYDENPITO

Tapaamisten välillä ollaan yhteydessä soitoin, tekstiviestein tai sähköpostitse.

LOPPUKESKUSTELU

Jutellaan suunnitelmista ja varmistetaan jatkotuki.

TYÖVÄLINEITÄ

- Imba/Melba -arviointi (työtaitojen ja työn vaativuuden arviointi- ja dokumentointiväline; vaatii käyttäjältään koulutuksen)
- Viikko-ohjelma/lukujärjestys
- Aarrekarttatyöskentely (kaksi pienryhmätyöskentelykertaa, joiden avulla tietoisuus omista toiveista ja tavoitteista voi lisääntyä)
- Erilaisia lomakkeita, joiden avulla kartoitetaan kiinnostuksen kohteita, motivaatiota, verkostoa yms.

Erilaisia kursseja pääkaupunkiseudulla

www.kuntoutussaatio.fi, Kuntoutussäätiö

www.mtkl.fi, Mielenterveyden keskusliitto; Ammatillisen kuntoutumisen tukipiste, Mielenterveys ja opintie -verkosto, Tietopalvelu Propelli

www.oktoivo.fi, Osuuskunta Toivo; Kurssuja ja kuntoutusta nuorille

Tietoa koulutuksesta, työllistymisestä sekä etuuksista

www.hel.fi/wps/portal/Opetusvirasto/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/Opev/fi/palvelut/Neuvonta+ja+Palvelu/,

Helsingin kaupungin Opetus-virasto

www.kela.fi, Kansaneläkelaitos; Tietoa etuuksista ja tuista

www.koulutusnetti.fi, Koulutustarjontaa, valintaperusteita yms.

www.mol.fi, Työvoimatoimisto

www.omakaupunki.hs.fi, Tietoa mm. koulutuksesta ja opiskelusta

www.oph.fi, Opetushallitus

www.opintoluotsi.fi, Kaikki koulutustieto yhdestä osoitteesta

www.oppisopimus.net, Oppisopimusopas

www.virtuopo.fi, Tietoa mm. koulutuksesta, ammatinvalinnasta,

yhteishausta

Tietoa mielenterveydestä ja mielenterveyspalveluista

www.apua.info, Moninaista tietoa eri aihealueilta

www.hel2.fi/terveyskeskus/suomi/julkaisut/Mtt_palvelut_04/index.html,

Helsingin mielenterveyspalvelujen opas

www.sosternet.fi, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen tietopalvelu

www.niemikoti.fi, Niemikotisäätiö

www.yths.fi, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö

Tietoa oppimisvaikeuksista ja erilaisista oppijoista

www.erilaistenoppijoidenliitto.fi, Erilaisten oppijoiden liitto

www.lukihero.fi, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry

www.lukineuvola.fi, Tietoa oppimisvaikeuksista ja palveluista

www.opioppimaan.fi, Verkkopalvelu aikuisten oppimisvaikeuksista

Tietoa työ- ja arviointimenetelmistä

www.paavo.fi, Avuntarpeen itsearviointimenetelmä

www.sosiaaliportti.fi/page/5ae494f7-1736-416a-a9fe-a7c69dc1925.aspx,

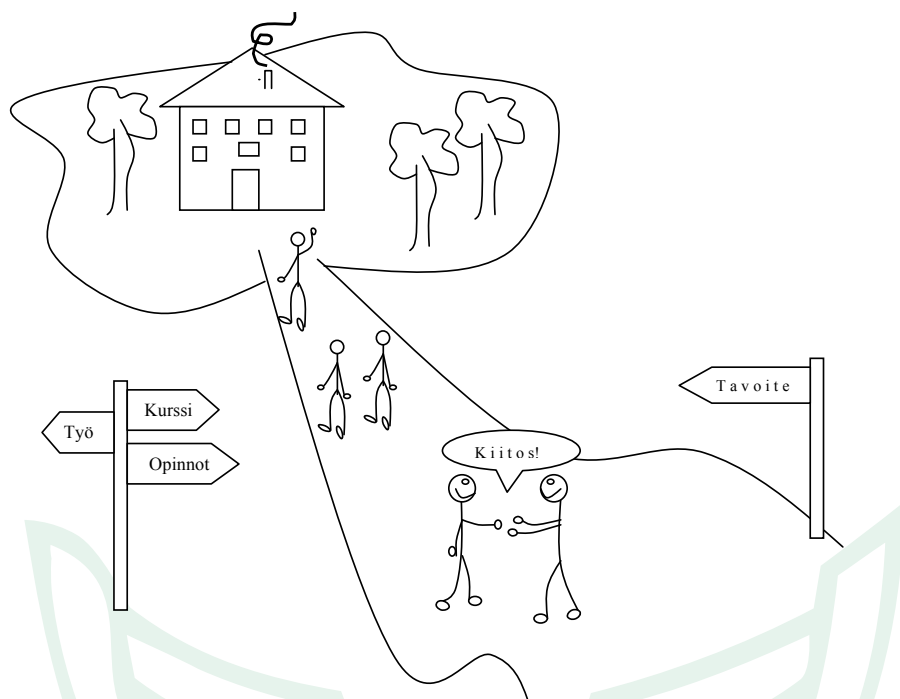
Mitä on palveluohjaus?

www.valt.helsinki.fi/yhpo/sosweb/sivut/millatyovalinenin.htm,

Sosweb – sosiaalityön menetelmät

Niemikotisäätiö tekee työtä helsinkiläisten mielenterveyskuntoutujien hyväksi. Vuonna 1983 perustetun säätiön toimintaan kuuluvat asumispalvelut, toiminnallinen kuntoutus sekä koulutus- ja valmennustoiminta.

Niemikotisäätiössä toteutettiin vuosina 2006 – 2008 Raha-automaattiyhdistyksen tuella Uusia Tuulia -projekti, jossa kehitettiin uutta palvelumallia helsinkiläisten mielenterveyskuntoutujien opintojen tueksi.

NIEMIKOTISÄÄTIÖ

